

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, hétfő, október 31-én.

300. szám.

Két beszámoló.

Messze egymástól a térben, messze egymástól tartalomban két beszámoló-beszédet mondott ma két országgyűlési képviselő. Kiváló érdeklődéssel vártuk mind a kettőt: a Tisza István grófét és a Polónyi Gézaét, mint ahogy türelmetlen figyelemmel kísértük a párisi küzdelmet az igazság diadaláért és a bécsi hárczót a fekete rémmel.

Jóideje megtanulta a magyar politikai világ, hogy Tisza István grófban a politikai vezérszerep egyetlen praesumptiv örökösét lássa. Megszoktuk, hogy az ő éles szeme mindig arra néz, ahol a kibontakozás kapuja megnyílik, az izmos karja arra mutat, ahol az igaz ösvény vezet, higgadt, józan szava pedig mérsékelt sietésre, de folytonos haladásra biztat. Még nem vezet, de már elől jár.

Épen ezért, akik Tisza István gróf kaliberjét ismerték csak, de nem egyszersmind szerénységét és finom izlését is, azok ma nagy politikai enuncziációkat, messzemenő terveket és mindenekfölött éles polémiákat vártak a jövő emberétől. Csalódnok kellett. Tisza István mindebből semmit se váltott be.

Ami természetes is. Minden nyilatkozat arra a helyre való, amelynek szól. Nagy politikai fejtegetéseknek a parlament a helye. A politika leghatalmasabb fegyvere: a polémia, a debatte csak akkor tud hatni, akkor van ereje és értéke, ha a maga fóruma elé kerül. Ugráról Jászberénybe lövöldözni könnyű is lett volna, hálás is, mert nagy a távolság, jó a fedezet és nem is lövöldöznek vissza. De az olyan puffogatás csak poseurnak való. A jó katona szembe harczol az ellenséggel.

Tisza István gróf beszámoló-beszédet

mondott. Referált a választóinak arról, ami történt, arról, amit tett és kifejtette a jövőt, amilyennek látja.

Polónyi Géza is olyan beszédet mondott a szoboszlóiaknak, amelyet itt nem mondhatna el. De egészen más okokból nem mondhatná el. A maga tábora huzná le érte. Mert amit jó Polónyi Géza idehaza nem tudott elérni soha, Hajdu-Szoboszlón milyen könnyen elérte. Vezér lett. Az obstrukció direktora és lelke. Kinevezte magát azzá. Csak úgy beszélt, hogy „én, az obstrukció”. Azaz dehogyan beszélt — nyilatkozott: „Hogy miért obstruálok? Mert Bánffy meg akarom buktatni. Meddig obstruálok? Amíg Bánffy megbukik. Utána is obstruálok? Nem, beszüntetem az obstrukciót.”

És mindig csak „én, az obstrukció.”

S milyen szegényesen tudta az önálló vámterületet dicsőíteni, ő, Polónyi Géza, az obstrukció. Egy argumentuma volt csak. Az, hogy akkor kifejlődik az iparunk. Arról nem szólt, hogy hány esztendeig tart ez a kis procezesszus, de garanciát látott abban, hogy Pozsonyban már vásároltak nagy telkeket. Semmi egyebet nem mondott.

Még ilyenkor is telekvásáron jár az esze.

A két beszámolóról szóló táviratainkat itt közöljük:

Tisza István gróf Ugrán.

(Távirati tudósítás.)

Tisza István gróf Werner Gyula, Örléy Kálmán, Kristóffy József képviselők társaságában Ugrára érkezett, ahol a ma felszentelt község háza udvarán a vidékről is nagyszámmal egybesereglett választók előtt elmondta beszámolóját.

Beszéde előtt Markovits Antal, a kerület szabadelvű pártjának elnöke üdvözölte Tisza gró-

tot, aki, mielőtt a közelmúlt eseményeivel és a közel jövő feladataival foglalkoznék, megemlékszik arról a megrendítő szerencsétlenségről, amely a nemzetet érte. Dicsőíti boldogult királynéknk érdemeit a kiegyezés, a nemzet és a király kibékítése körül. Akkor őrizzük meg emléket igaz kegyelettel, ha megmutatjuk, hogy a kibékülés és kölcsönös bizalom nagy akciója, amelyet ő megindított, túléli őt a nemzet és a trón javára. Reá mutat e kölcsönös bizalomnak a közelmúltban termett áldásos gyümölcseire: a magyar katonai nevelés terén elért vívmányokra, a német császár budapesti látogatására, a negyvennyolcas időknek a király és nemzet által közösen megült ünnepére.

Mindezekből világosan látható, hogy az idők és a viszonyok a nemzet emelkedésének kedveznek, saját botorságunk tehet csak ténkre bennünket. (Zajos helyeslés.) Rátér ezután az országgyűlés munkájára, legfontosabbnak jelzi a katonai oktatást, mely a nemzet fiait beviszi a hadseregbe, a gazdasági téren a munkaadók s a munkások viszonyainak rendezéséről szóló törvényt hangsúlyozza, amelynek alkalmazásánál szükséges, hogy a hatóságok egyforma igazságos szigorral járjanak el úgy a törvény ellen vétő munkások, mint a munkaadók ellen. Felhívja ezután a figyelmet a szövetkezeti törvény előnyeire és fejtegeti a szövetkezet áldásait. Megemlékezik a lelkesi fizetések rendezéséről, rámutatván, hogy ennél a lépésnél nem szabad az államnak megállania, az állam segínye abba a helyzetbe fogja juttatni az egyházakat, hogy ott, ahol a református egyházi adók túl magasak, enyhítsék.

Utal arra, hogy a közigazgatási reformnál is tekintetbe kell venni a községek terheinek könnyítését; ezt czélozza a betegápolási törvény is. Az országgyűlés azonban nem fejthetett ki nagyobb akciókat a kiegyezés ügyének bizonytalansága miatt. Most küszöbön áll a végleges rendezés lehetősége is s ime, az ellenzék akadályokat gördít eléje. Fejtegeti, hogy Magyarország főleg mezőgazdasági,

Horvát Boldizsár első utja.

Sokat betegeskedett a ma nyugalomra vitt ősz államférfi. Szenvedés volt az aggsága és meg-megújuló halálos veszedelem. Háromszor is a halál torkában volt, mint maga mondogatta, utban a purgatorium felé s mindig vissza-visszahozta az orvosi tudomány. Amig egyszer csak a halál lett erősebb a tudománynál.

Még jóformán ki se buzta fejét a halál torkából, már megint teljesen visszatért az aranyos kedélye, jókedve, elevensége. Nem jutott akkor eszébe, minő veszedelemben forgott, elfeledte mennyit szenvedett s fiatalos jókedvvel örült tovább az életnek.

Egy szerencsés operáció után gyógyult fel 1894-ben is s ahogy visszatért az ereje, egészsége, sietett lakomát adni a megmentője, dr. Farkas László tiszteletére. Ezen a lakomán mondotta a következő felköszöntőt, sok helyen jellemző leírását az ő utjának a mennyország felé. Itt közreadjuk a beszédét, amely nyomtatásban még nem jelent meg.

I.

Egy megbízást kell teljesítenem, amelyet régi jóbarátoktól, messze távolból hoztam magammal haza.

Az utazás legkedvesebb élvezeteim közé tartozott mindig. Amig egészséges voltam, évről-évre

tettem kisebb-nagyobb körutat s mondhatom, hogy Európa jórészét bebarangoltam. Sorsom szeszélye azonban úgy hozta magával, hogy a múlt nyáron épen nagy és nehéz betegségemben tegyem a legnagyobb utat. Hogyan, hogyan nem, egy vonatra kerültem fel, a nyelvet nem gőz, nem villamos áram, hanem — úgy látszik — a természet ősz ereje, a delej hozott mozgásba; mert szédítő gyorsasággal ragadott bennünket a csillagok ezerein keresztül, amelyek mindannyi óriási nappá fejlődtek ki folyton váltakozó, szebbnél-szebb, de eddig ismeretlen tájak felé.

Végre egy nagy kristálypalota előtt állapodott meg, amely egész világrészünket magába fogadhatná. Mintha görögtüzzel lett volna illuminálva, mintha falai, oszlopai és egész szerkezete kristályból állott volna, oly átlátszó volt e palota minden zugában. Azért nevezem azt kristálypalotának. S mintha csak a telefon-hirmondó kagylói lettek volna füleimhez illesztve, tisztán s világosan hallottam és megértettem minden szót, amely a palota lakóinak ajkairól elhangzott.

Bámulattal csüggttem e rendkívüli alkotáson, amelynek nagysága, architektonikus szépsége és fénye tulszárnyalta legmerészebb képzeletemet. De még nagyobb volt bámulatom és meglepetésem, midőn e palota belsejében ismerős alakok, régi jóbarátok, legtöbnyire az egykori kuglizó-kompania és az ugynevezett bécsi-utcai kaszinó tagjai

tűntek fel szemeim előtt: unokaöcsém, a Márkus fiyérék, Samu papa (Szabó Samu), Zsiga bácsi (Kovács Zsigmond, volt veszprémi püspök), az én kedves komám (Kovács Kálmán), Trefort, Markusovszky, Tanárky Gyula, Hajden Imre, Majer Gyula stb.

Samu papa, kinek ott is hosszú Wewey füstölt szájában, nagy költeményén dolgozott, melyet még ideleln a földön kezdett meg Ádám apánknál, de amelyet azóta már Noé koráig vitt. Még most is keserűséggel emlékezett meg Ráth Károlyról, aki éles kritikái megjegyzéseivel zavarta őt; amidőn ez előtt tizenegy évvel a bécsi-utcai kaszinóban e nagy költeményből először tartott felolvasását előttünk.

Zsiga bácsi finom havannáját élvezte, de tárczában, amelyből vendégeit kínálta, csak kassai kurta szivarokat pillantottam meg. Ott még pazarább kézzel szórta adakozásait köz- és jótékonyági czélokra, mintsem itt a földön tevő.

Kálmán komám a jó csopaki fölött sajnálkozott, amelyet szép komaasszonyom azóta potonáron eladott.

Trefort és Markusovszky Ybl építésszel dugták össze fejüket s épen akkor fejezték be az új pesti egyetem tervrajzát és költségvetését, amelyet talán már le is küldöttek Eötvös Lorándnak. Eszerint az új egyetem a Gallérthey csocsára

Ausztria pedig iparos állam, mindkettőnek életbevágó érdeke, hogy egymás piacát maguknak biztosítsák. Nem áldozunk föl semmit az ország jogából, ha látjuk, hogy a viszonyok most úgy kívánják, bizonyos időre, mondjuk, tíz évre szerződést kötünk Ausztriával. A jelen kiegyezés előnyös voltát felesleges hosszan bizonyítani, hiszen a közjogi alapon álló ellenzék is csak általánosságban mondja károsnak, de kitér azelől, hogy megvitassa, mely pontját kell az állítólag káros kiegyezésnek megváltoztatni?

Attér ezután az obstrukcióra, amely először akkor támadt fel, mikor az esküdtzékekről szóló törvényjavaslat a magánbecsületsértéseket ki akarta venni az esküdtzék hatásköréből a saját körébe. Bizonyos idegesség támadt az illető szakasz ellen, az ellenzék ezt felhasználta létraürüggének az obstrukcióra. Hónapokig folyt a szószaporítás, semmittevés; naplopás tanyája volt az országgyűlés.

Léha gyerekes csiny volt az is, mikor a múlt évben kihúzták a provizóriumos vitát január 3-ig. Akkor sem a kisebbség akarata történt meg, hanem a többségé; azonban nem törvényhozásilag, hanem rendelet útján, ami pedig veszedelmes példa, amitől minden hazafinak óvakodnia kellene.

Most harmadszor támadt fel az obstrukció. Nem hitegethetik magukat azzal, hogy nem a többség, hanem a kisebbség akarata fog megtörténni, de zavart akarnak csinálni és válságot előidézni, hogy a zavarosban haláshassanak. (Ugy van!)

Nem gondolják meg, hogy nemcsak a kormány tekintélyét ássák alá, de az alkotmányon is csorbát ejtenek; mert ha ezt meggondolnák, jobb hazafiaknak tartanák őket, semhogy mégis megtennék. Ausztriában bonyodalmak támadtak s a monarchia sulypontja mindjobban felénk közeledik. Magyarország nagy politikai szituáció küszöbén áll s ellenségeink öröme nem szabad tehát, hogy jövőnk magunk tegyük tönkre. Őseink által véren szerzett szabadságunkat semmi veszély nem fenyegeti s haszontalan himpeller lesz e nemzedék, ha maga dönti magát veszélybe. Nem szabad részint léha gyerekeskedésből, részint léha tehetetlenségéből, hogy azt veszélyeztessük.

Lehet, hogy megállanak a lejtőn, lehet, hogy az összes pártok komoly elemeinek sikerül a szélsőket megállítani, de lehet, hogy nem sikerül és kemény küzdelmek előtt állunk. De ha belejutunk, minden erejével teljesíteni fogja kötelességét. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Polónyi Géza Hajdu-Szoboszlón.

(Távirati tudósítás.)

Ma délelőtt mondotta el Polónyi Géza, Hajdu-Szoboszló képviselője, előre hirdetett beszámolója választóközönségének nagy érdeklődése mellett. A választókerülethez tartozó községekből küldött ségek jöttek Szoboszlóra, hogy képviselőjüket üdvözlőjk. Mire a beszámoló ideje elérkezett, ezekre menő hallgatóság gyűlt egybe a szoboszlói szálló nagytermében. Zúgó taps és éljenzés üdvözölte Polónyit megjelenésekor.

Polónyi Géza mindenekelőtt rövid visszajelentést vetett a parlament lefolyt munkásságára, a melyben csak egyetlen jelentős momentumot lát és pedig a nem katolikus lelkészek illetményeinek törvényhozás útján való rendezését. Ezen a czímen nyolczszázezer forintot szavazott meg a törvényhozás és valószínű, hogy rövid idő múlva körülbelül három millió forintra fognak rugni a kárpótlási költségek, amiért a lelkészkező papságtól az anyakönyvezetés elvonatott. Ha valami, ugy az ezen a czímen az országra háruló terhek igazolják az annak idején az egyházpolitikai vitában elfoglalt álláspontját. Másrészt a felekezeti-küliség rohamos terjedése tanúsítja, hogy akkor hangoztatott aggodalmi bebizonyosodtak.

Ezután rátér az aktuális napi kérdésekre, 1867-ben — hirdetik a kormány emberei — szerződést kötöttek Ausztria és Magyarország. Szólok ezt tagadja, mert az nem szerződés, hanem törvény volt, amely, mint minden törvény, alkotmányos és törvényes uton megváltoztatható. (Ugy van!) Mi küzdöttünk és küzdünk e 67-iki közös-alkotmány ellen és most alapos reményünk van rá, hogy alkotmányos, törvényes uton nem is lesz többé fentartható. Megezőfolthatatlan példák tudjuk bizonyítani, hogy az 1867. évi XII. törvényezik sokszorosan meg van sértve, még pedig a kormány által.

Nyíltan hirdetem, — ugymond, — hogy Deák Ferencznek ez az alkotása meg van hamisítva. A kiegyezésnek Ausztriával törvényben lefektetett egyik világos alapfeltétele az volt, hogy Ausztria alkotmányt kapjon, mert mi csak egy alkotmányos Ausztriával és annak alkotmányos képviselével léphetünk érintkezésbe. A másik feltétel az volt, hogy Ausztriában az osztrák-németeknek vezérlése mellett létezzék egy állam, amely centraliztikus szervezetével nekünk, akiket északon, délen, keleten és nyugaton a szláv áramlatok elnyeléssel fenyegetnek, történelmi támaszunk legyen. Mind a két alapfeltétel ma már teljesen leomlott. A magyar

kormány ugyan ünnepélyesen kijelentette, hogy csak az alkotmányos Ausztriával lép egyezkedési tárgyalásokba és ime megtörtént az, hogy Ausztriában a törvényes képviselő megkerülésével életbelépett az ugynevezett osztorprémiumról szóló törvény, azonkívül csináltunk egy provizóriumot, amely Ausztriában alkotmányos kormányképviselet hozzájárulása nélkül lett életbeléptetve. A kormány azt állítja, hogy ezekhez a törvénytelenségekhez az ország érdekében volt kénytelen nyulni; mert hite szerint, különösen a magyar mezőgazdaság tönkremenne, mihelyt megszűnnék a közös vámterület.

Polónyi Géza ezután a hallgatóság nagy tettsége mellett bizonyítgatja, hogy ez állítás valótlan, fondorkodás; mert a külön vámterület felállításával nem veszít, hanem ellenkezőleg határozottan nyer Magyarország gazdasági közönsége. Fejtegeti, hogy Ausztriának akár az önálló, akár a közös vámterület mellett, mindenáron szüksége van a magyar gabonára és a magyar nyersterményekre, míg ellenben Magyarország igen könnyen nélkülözheti Ausztria ipari termékeit. A magyar gazda az önálló vámterület mellett jobb áron adhat tul gabonáján, míg ellenben a szükséges iparcikkokhoz olcsóbban juthat, mert a Magyarországon felállított gyárak olcsóbban bocsáthatják áruba czikkeiket, mintha azokat Ausztriából drága vámmal megterheltek kell a magyarnak megvásárolnia. Hogyha az önálló vámterület életbelép, meg fog szaporodni a lakoságnak a száma, egyik ipartelep a másik után létesül és hogy ez nemcsak feltevés, azt bizonyítja az a tény is, hogy az önálló vámterület reményében Pozsony mellett mesésen felszokott a telkek ára, amelyeken gyártelepeket akarnak létesíteni. De az önálló vámterület politikailag is erőssé és ellenállásra képessé teszi a magyar népet, azért ellenzik azt olyan nagyon Bécsben, azért szolgálja a bécsi kormány intenczióit a Bánffy-kormány és azért vagyok én ellensége a Bánffy-kormánynak. (Lelkes taps és éljenzés.)

A magyar kormány becsületszavát kötötte le az önálló berendezkedés érdekében és ma azt hirdeti, hogy ez az önálló berendezkedés tönkretenné Magyarországot. Egy ilyen kormányval szemben csak egy fegyver marad: az élet-halál harc. Olyan harc, amely megszabadítsa a nemzetet ez alkotmánytörő kormánytól. (Éljenzés.) S mi meg is fogjuk szabadítani tőle, mert a Bánffy-kormánynak egyéb bűnei is vannak. (Zúgó éljenzés.) Önök olvasták, hogy a nemzetnek nagy közvéleménye milyen élesen, milyen lealázóan ítélte el annak a barátoknak üzenetét, aki megakarta gya-

jönne, hová a tanulóifjúságot óriási lifteken szállítanák fel.

Eközben nagy zaj ütötte meg füleimet. Az öreg ur (Deák Ferencz) félig ülő, félig fekvő helyzetében pamlagán, a régi kabanoszok füstjét eregetve, lekaffantotta a vele szemben ülő Kossuth Lajost, a ki az 1867-iki kiegyezést vette kritika alá. Mellettük állt Ghiczy Kálmán, a ki igenlő fejbólintásokkal kísérte a tüzes vitatkozást, helyeselve mindkét fél nyilatkozatát. Majd hevesen kikelt a katolikus néppárt ellen, de észrevettem, hogy kezével titkon a zsebében levő olvasót pörgeti.

Nem messze láttam tőlük Andrássy Gyulát is. Előszobája most is csak úgy hemzsegett a miniszterektől és diplomataktól, akik azonban nem juthattak be hozzá, mivel még mindig a fodrász volt nála, süttögetve és rendezgetve fűrtjeit.

Amint ezek az urak engem megpillantottak, siettek az ablakokhoz és ajtókhöz, hogy szíves „Isten hozott!”-tal fogadjanak.

Ezernyi kérdéssel vettem ostrom alá régi jóbarátokról, a haza sorsáról, a Wekerle-kormány helyzetéről, a polgári házasságról, a választásrendezés folytán forgalomba jutott új aranyokról, főleg pedig Somossy új orfeumáról.

Alig győztem e kérdésekre válaszolni.

Vizont én megtudtam tőlük, hogy ez a fényes palota, amelyben laknak, nem a menny-

ország, aminek én véltem, hanem csak annak előcsarnoka, vagyis az ugynevezett purgatórium. Eleinte kételkedtem e fölött s csak akkor hittem el, amikor Samu papa is bizonyította, akiről pedig tudjuk, hogy amíg a földön járt, mint telivér lutheránus, nem hitt a purgatóriumban.

Arra a kérdésemre, hogy meddig szándékoznak e Quarantineben mulatni, az egyik tíz, a másik huszmillió esztendővel felelt, a harmadik, negyedik, ötödik pedig billió és trillió esztendővel, aszerint, amint több vagy kevesebb földi salakot vittek magukkal oda. Nem tudtam megtartani e rengeteg számokat, csak arra emlékszem, hogy közülök Deák Ferencz kapta a legkisebb, ellenben Ghiczy Kálmán a legnagyobb büntetést. Ez utóbbiak évszámai magasabbra rugnak, mintha Wekerle Sándor aranyainak minden fillére egy-egy évezredet képviselne. Büntetését ezenkívül azzal is sulyosították, hogy minden században öt éven át magyar miniszter tartozik lenni.

Ekkor már annyira elragadt a lelkesedés, annyira áthatott a vágy, keblemhez szorítanom e régi jóbarátokat, hogy le akartam szállni a vonatról, — de e pillanatban fényes gárda rohant előre. Széles, természetes legények, lángsisakkal fejükön, akik szegzett szuronynyal állták utamat, e gárda vezére pedig egy komoly arcú, hosszuszakálú és nagytekintélyű férfi.

Stentori hangon azt parancsolta a vonat vezetőjének:

— Vissza!

Ekkor látván ők is odabenn, meg én is, hogy közöttünk kézszerítésre nem kerülhet a dolog, érzékeny hangon bucsuztunk el egymástól. Az indulásra már a harmadikat harangozták s még akkor is azt kijáratottak utánam:

— Isten veled, add át üdvözlötünket régi barátainknak, mondd meg nekik, hogy mielőbb látogassanak el hozzánk!

A vonat csakugyan meg is indult visszafelé, de már nem oly kábító gyorsasággal, mint felfelé s nemsokára engem Budán a vörös-keresztinél szállított le.

Alig vártam, hogy kipihenhessem e hosszú ut fáradalmait s hogy megérhessem ezt a szép napot, ezt az örömnapot, amidőn önöknek eltűnt régi jóbarátaink üdvözlötét átadhatom. Ime, teljesítem megbízásomat. De csak az üdvözlötet adom át, a másik üzenetet ellenben saját óhajommal cserélem ki, amelyet az egoizmus ad ajkaimra; azzal az óhajommal cserélem ki, hogy még messze, igen messze legyen az az időpont, amikor önök oda el látogatnak s hogy az az időszak, amely önöket attól elválasztja, annyira tele legyen az élet minden örömeivel, hogy arra a nagy utra ne is gondoljanak. Igen, mélyen tisztelt barátaim, önök hosszú életére, önök boldogságára üritem e poharat!

lazi Kossuth Lajos emléké. (Felkiáltások: Abczug Lepsényi!) De mennyire eltörpül ennek a barátának a cselekedete Bánffy Dezső cselekedetével szemben, aki akkor, amikor a nemzet kegyelele összhangzóan megnyilatkozott, amikor a törvényhozás határozata kötelességére tette volna, hogy letegye koszoruját Kossuth Lajos sírjára: megszökött onnan.

Az ilyen ember, aki a nemzet kegyeletének illeten rut meggyalázása árán kerül a miniszteri székbe, ezért az egy bűncért is rászolgált arra, hogy ha ütött a nagy leszámolás órája, minden hazafi érvényesítse ellene tisztességes uton, törvényes eszközökkel a megtorlást, hogy meg legyen gyalázva az, aki meggyalázta a nemzet nagy halottjának az emléké. (Lelkes éljenzés.)

Ki ne emlékezne vissza arra, hogy az utolsó választásoknál a vér, a pénz, az erőszak és a bűn juttatták a kormánypárti képviselők legnagyobb részét a megbízólevélhez. Azt az embert, aki ilyen törvénytelen választásokat vitt véghez, kimélnünk nem szabad. (Élénk tetszés.) Hogy milyen választások voltak azok, azt eléggé bizonyítja az a tény, hogy amikor Ugron vezérlete alatt nekiindultunk: 48-an voltunk és amikor a választásokból kikerültünk, csak heten maradtunk. Olyan férfiak, mint Ugron Gábor és Szederkényi Nándor, nem voltak múltók arra, hogy bekerüljenek a nemzet képviselőtestületébe. Akadt egy pénzügyminiszter, aki Egerben Szederkényi Nándor ellen kérészkolta a mandátumot egy szótöbbséggel, csak azért, hogy Szederkényit, aki egész életén át, családját, vagyonát feláldozva küzdött a nemzet érdekeiért, ne csak megbuktassák, hanem koldusbotra is juttassák. Nekem, aki testvéreimet ilyen eszközökkel elbukni láttam, kötelességem, hogy ha kell, életem árán is küzdjek ennek a kormánynak a bukásáért, amely bűnben fogamzott meg és bűnben is fog meghalni. (Lelkes éljenzés és tetszés.)

Mi feivettük az élet-halál harcát. Egy párt sem határozta el az obstrukciót, csak a harcot, tisztességes parlamenti fegyverekkel. S miért határoztuk el ezt éppen az indemnitynél? Hogy 1899. évi januárius 1-ig a kiegyezésre vonatkozólag benyújtott huszonkét törvényjavaslatból törvény nem lehet, azt tudom én, de tudja Bánffy is. Nem lehet belőlük törvény, még akkor sem, ha én és barátaim akarnók is, mert az idő rövid és az osztrákok úgy sem járulnának hozzájuk. Azért szerette volna Bánffy, ha mi őt a kiegyezési javaslatok tárgyalása alkalmával támadtuk volna meg, mert arra az eshetőségre, hogy azokból január elsejéig nem lesz törvény, el van készülve.

II.

Előbbi utirajzomhoz egy kis kommentárral is tartozom. Az a vonat, amely engem a csillagokon túl ragadott, a halál szeke-re volt. Az a fényes gárda, lángsisakkal a fején, amelyről emlékeztem, a tudomány géniuszaiából állott. Azok a szegzett szuronyok, amelyekkel a gárda utamat állotta, mikor a vonatról ott fenn leszállni készültem, a sebészet művészi fegyverei voltak, E gárda komoly arczu, hosszuszakálu, nagytekintélyű sorában pedig később dr. Farkas László főorvos urat ismertem fel. Ő volt, aki a vonatnak a parancsot a visszaindulásra kiadta s az ő tekintélye és tudományának varázshatalma előtt a vonat kalauza — a halál, tisztelettel és engedelmesen meghajolt.

Neki köszönhetem, hogy a vonat ismét visszazállított a földre, neki köszönhetem, hogy önöket ma nemcsak régi barátaink nevében, hanem a régi szokás szerint, a korábbi hűséggel és szeretettel a magam nevében is üdvözölhetem. Hálás érzéssel emelem tehát poharamat a férfura, az orvosi tudomány lángeszű bajnokára, a magyar orvosi kar büszkeségére. Dr. Farkas László urat a szenvedő emberiség, főleg pedig a drágakövek huzásában hivalkodó emberiség javára az Isten sokáig éltesse!

Most nem tudták az öreg ur szeke-rét megállítani. Már ott van a barátai között.

A terv az, hogy kibocsátanak szükségrendeleteket visszaható erővel és akkor ő vigan kormányozhat tovább. Ezt a szolgálatot nem akartuk megtenni Bánffy Dezsőnek, hanem azt tettük, hogy a pénzügyi felhatalmazási törvényt támadtuk meg, mert lehetetlenné akartuk tenni, hogy január elsején túl a Bánffy-kormány Magyarországon adót és ujonczot szedhessen. Majd meglátjuk, hogy ezzel az eshetőséggel szemben a többség melyiket fogja feláldozni: a hazát-e, vagy Bánffy Dezsőt? Mert Magyarországon csakis az országgyűlésen megszavazott adót és ujonczot lehet szedni, A Bánffy-kormánynak pedig csak január 1-éig van meghatalmazása arra, hogy a költségvetési kiadásokat és az ujonczokat beszédhesse. Ha januáron túl az országgyűlésen meg nem szavazott adóért jön, a hivatalnok, a büntetőtörvénykönyv 199. §-a értelmében bűnhődik, mert hivatalos hatalmával visszaélt.

Ez volt a cél.

Ezzel az eszközzel és fegyverrel kell lehetlenné tenni Bánffynak és kormányának további szereplését. (Hosszas éljenzés.)

Azt kérdezték tőlem, meddig tart az obstrukció? Nagyon rövid határidőt szabok. Addig, amíg a Bánffy-kormány meg nem bukott. Remélem, hogy ez nemsokára be fog következni. (Nagy tetszés.) Azt is kérdezték, hogyha más kormány lesz, megint obstruálunk-e? Nem. Nyíltan, őszintén megmondom: sohasem vagyok kapható olyan harc-hoz, amely a jogosulatlanság látszatával bírna. Én jól tudom, hogy ő felsége, a király nem fog miniket kabinetlakításához hívni, a jövő kormány sem fog a mi pártunkból kikerülni; mégis azt mondom, hogy a Bánffy-kormány bukása az ellenzéknek olyan erkölcsi diadalát jelenti, amelylyel megelégedni tartozik. Nekünk nem az a célunk, hogy az állam gépezete megakadjon, hanem az, hogy más gépész kerüljön a géphez. Ha ez a célunk, és én nyíltan bevallom, hogy ez a célunk, akkor nekünk nem szabad a kormányzást más emberekre nézve lehetlenné tenpünk, mert ez a parlamentarizmus ellen való vétség lenne. Én hajlandó vagyok azt lehetővé tenni, — csak a magam nevében beszélek, — de egy feltétel alatt. (Halljuk! Halljuk!) Bármely kormány jöjjön a Bánffy-kabinet után, tartsa becsületbeli kötelességének, biztosítani a nemzetet arról, hogy a választások tisztasága törvényhozási uton garantálva lesz. (Éljenzés.)

Polónyi Géza végül lelkes szavakat intézett az ifjusághoz, amelyekben hazaszoretetre és a függetlenségi eszmék szeretetére, de különösen éberségre intette őket.

Ezzel a beszámoló véget ért.

KÜLFÖLD.

Kína. Londonból táviratozzák: A Reuter-ügynökségnek jelentik Pekingből: Válaszul a külhatalmak követéségeinek arra a felszólítására, hogy a kínai csapatokat a vasuti vonatról vonják vissza, beismeri a kínai kormány, hogy csapataiban laza a fegyelem, egyuttal pedig kijelenti, hogy a csapatok visszavonását már az erre vonatkozó felszólítás átvétele előtt határozta el. A követéségek most a csapatok azonnal való visszahívását fogják követelni és ha erre tagadó választ kapnak, erélyesebb felszólítást intéznek a cunghli-jamenhez. Macdonald angol követ egyuttal annak a katonatisztnek az elmozdítását is kérte, aki az angol vasuti mérnök-re támadt kínai csapatot vezette. Két katonát, akik állítólag részt vettek a támadásban, a brit követéség egyik tagjának jelenlétében megkorbácsoltak.

A német császár Palesztinában.

(Távirati tudósítás.)

Vilmos császár és neje ma délelőtt Jeruzsálembe érkeztek, ahol a lakosság nagyszemélyesen fogadta őket. Minden vallásfelekezet részéről óriási lelkesedés nyilvánult meg a fejedelemi vendégek iránt. A császári pár megerke-

zése után Vilmos császár és a szultán meleg-hangu táviratokat váltottak.

A palesztinai utról a következő tudósításokat kaptuk.

Jeruzsálem, október 30.

Minél jobban közeledett a német császári pár a városhoz, annál nagyobbra nőtt a tömeg, amely a császári párt lelkes üdvözlésekkel fogadta.

Délelőtt 11 órakor ért a császári pár és kísérete lobogó zászlókkal a Jeruzsálem északi részén felállított sátrakhoz. Az utak, amelyeken a menet keresztülvonult, zászlókkal, virágfüzerekkel és diadalkapukkal voltak díszítve.

Reggeli után a császári pár a jaffai kaputól gyalog ment a szent-sir templomába, amelynek ajtajában a római katolikus, a görög-orthodox és az örmény papság fogadta. Tiavián latin patriarcha a római katolikus papság élén a következő beszéddel fogadta a császári párt:

„Az ájtatos hódolat, amelyet fenkölt felségtek megváltónknak bemutatni jöttek, oly nagy aktusa a jámborságnak, hogy felkelti bámulatunkat mert bizonyoságot tesz arról a mély vallásos érzésről, amely felségteket áthatja. A vallás iránt való közönyösség korában az a példa, amelyet felségtek ezzel mutattak, valóban magasztos és szerencsés következményekkel fog járni a keresztény név tekintélyére nézve. Az irgalmas Isten valóban bőséges áldását fogja árasztani felségtekre. Legbensőbb fohászaink és imáink boldogságot, szerencsét és hosszú életet kérnek felségtek számára Isten dicsőségére és javára annak a népnek, amelyet a gondviselés felségtek igazságos, bölcs vezetésére bízott.“

A görög-orthodox és az örmény patriarcha is üdvözölte a császári párt, amely azután végigment a templomon és onnan az új evangélikus Megváltó-templomba ment, ahol Bosse miniszter mondott beszédet. A császári pár apróra megnézte a Megváltó-templomot és a jeruzsálemi ünnepekre érkezett személyiségek közül többeket megszólított. Délután hat órakor a német konzulátus palotájában a konzuláris testületet, a török előkelőségeket, a három patriarchát és a többi egyházi méltóságokat fogadta a császári pár.

Jeruzsálem, október 30.

A császári pár megjelenését a szent-sir-templomban az egész lakosság leirhatatlan lelkesedése kísérte. A Megváltó-templomban tartott beszédben Bosse kultuszminiszter történelmi visszapillantást vetett a templom telkének Frigyes császár által 1869-ben történt birtokbavételére és valamennyi evangélikus keresztény nevében háláját és örömét fejezte ki a fölött, hogy a császári pár eljött erre a történelmi nevezetességi beszentelésre, majd így fejezte be beszédét:

„Valamint a német császári pár, hála a császár hatalma és bölcsesége által fentartott világbékének, egy békemű létesítésére jött ide, azonképen maradjon Jeruzsálem és a Megváltó-templom is mindörökké a béke helye.“

A császári pár ma délelőtt isteniszteletet hallgatott a betlehemi templomban, azután meglátogatta a Megváltó születéshelyén emelt templomot és a Johannita-rend új árvaházát. A hőség állandó. A császári pár és kísérete jól van.

Jeruzsálem, október 30.

Vilmos császár elhatározta, hogy legutóbbi konstantinápolyi tartózkodása alkalmával megszerzett jeruzsálemi „la dormition de la sainte vierge“ (vagyis a szűz Mária álmáról elnevezett) területet a német katolikusok javára a szentföldi német egyesületnek ingyenes használatra átengedi és ezt személyesen közölte a német konzulátuson való fogadás alkalmával Schmidt páterrel, a jeruzsálemi német katolikus hospicium igazgatójával.

TÁVIRATOK

A francozia kormányválság.

Páris, október 30. A Havas-ügynökség jelentő: Dupuy ma délután hosszasan tanácskozott Freycinet-vel, aki azt mondta, hogy kényes kérdésnek tartja két protestánsnak; és pedig Ribotnak igazságügyminiszterként és neki mint hadügyminiszternek a kabinetbe való belépését, annál a szerepnél fogva, amelyet a protestáns-párt a Dreyfus-pör revíziójának kérdésében játszott. Dupuyt ez a megjegyzés láthatólag meglepte és lehetséges, hogy Ribot helyet Constans veszi át az igazságügyi tárczát. Dupuy csak holnap fog Freycinet-vel ismét tanácskozni.

Megtámadott tudós.

Konstantinápoly, október 30. A szultán elrendelte, hogy azokat a hamidiekurdokat, akik Belek német régészt Van vilajetben megsebesítették és kirabolták, sommásan büntessék meg; elrendelte egyúttal azt is, hogy Beleknek kárpótlás adassék.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, október 30. A revíziót pártoló lapok diadallal üdvözlnek a semmitűszék ítéletét és kifejezik abbéli meggyőződésüket, hogy Dreyfus ártatlanságának nyilvános elismerését már semmi sem fogja visszatartani. Ezek a lapok úgy vélekednek, hogy az ítélet alkalmas arra, hogy elkényeztessen minden francziát, a ki tisztelettel hajlik meg az igazság előtt. A revíziót ellenző lapok hevesen megtámadják az ítéletet. A „Gaulois” és az „Eclair” azt hiszik, hogy a revízió még semmiesetre sem biztos.

Páris, október 30. A „Figaro” jelenti, hogy Esterházyt törölték a becsületrend tagjaisorából.

A hadsereg köréből.

Bécs, október 30. A hadsereg ma megjelent rendeleti lapja közli, hogy ő felsége a király kinevezte: Ferdinand főherceg alezredest ezredessé; József Ágost főherceg főhadnagyot I. osztályú kapitánnyá; továbbá tábornagyká a következő altábornagyká: lovag Hold Sándort, a 14. hadtest parancsnokát és innsbrucki parancsnokló tábornokot; ohstorff Probszt Emilt, a 12. hadtest parancsnokát és nagyszabeni parancsnokló tábornokot; vezzei Succovaty Edét, a 3. hadtest parancsnokát és gráci parancsnokló tábornokot; Fabin Lajost, a 6. hadtest parancsnokát és Kassai parancsnokló tábornokot és ahnenburgi Bolfras Arthur főhadsegédet.

Kréta.

Konstantinápoly, október 30. Kandiai jelentések szerint a legutóbbi zavargások miatt ott öt embert felakasztottak és négyet kényszermunkára ítélték.

HIREK.

Horvát Boldizsár temetése.

Magyarország egykori igazságügyminiszterét ma délután vitték örök nyugalomra a kerepesi temetőbe. Nagy és impozáns tömeg kísérte utolsó útjára. Már jókor délután csoportosulni kezdtek a gyászolók az elhunytak Andrassy-úti lakása előtt. A csoportokból csakhamar tömeg lett és a rendőrségnek kellett gondoskodnia, hogy a forgalom meg ne akadjon.

A ravatalteremben a gyászoló család vette körül az elhunyt koporsóját. Közéletünk kitűnőségei közül is számosan megjelentek. Ott voltak: Erdély Sándor igazságügyminiszter, Szilágyi Dezső, a képviselőház elnöke, Daruváry Alajos, a főrendiház alelnöke, Szabó Miklós, a kuria elnöke, Gromon Dezső, Vörösmarty Béla és Széll Ignác ál-

lamtitkárok, Fraknoi Vilmos püspök, Széll Kálmán, Csemegi Károly és Fabiny Theofil belső titkos tanácsosok, Máriássy János tábornok, Beniczky Ferencz főispán, Rudnay Béla főkapitány, Halmos János és Matuska Imre polgármesterek, Berczik Árpád, Barkassy Imre, Beöthy Zsolt, Szily Kálmán, Heinrich Gusztáv, Szaczellary Mihály miniszteri tanácsosok, dr. Falk Miksa, Gajári Ödön, Pulszky Ágoston, Mikszáth Kálmán, dr. Nemesny Ambrus, Bolgár Ferencz, Hodossy Imre, Emmer Kornél, Teleki Sándor gróf, Visontai Soma és Ráth Péter országgyűlési képviselők, továbbá Gyulai Pál, Rákosi Jenő, Ágai Adolf és mások.

A budapesti királyi kuria és tábla bírái jóformán testületileg jelentek meg Horvát Boldizsár ravatalánál. Testületileg jelent meg a temetésen a budapesti ügyvédi kamara is. A budapesti és vidéki ügyészi kar tagjai közül is sokan voltak jelen.

Szombathely város és Vas vármegye küldöttsége is jelen volt a temetésen. Éhen Gyula polgármester és Kaffner Béla országgyűlési képviselő voltak a város küldöttségének a vezetői. Vas vármegye küldöttségét Reisig Ede főispán, Károlyi Antal alispán és Förster Ottó országgyűlési képviselő vezette. A szombathelyi ügyvédi kamara és az ottani zsidó hitközség képviselőitében is jelent meg küldöttség.

Közvetlenül a koporsó körül az elhunyt államférfi gyermekei: Horvát Jenő királyi táblai tanácselnök, báró Eötvös Lorándné, Láng Lajosné és Radisics Jenőné foglaltak helyet. Mellettük voltak a család tagjai, köztük Márkus József főpolgármester családjával és Márkus Emilia, a Nemzeti Színház tagja.

Néhány perczel három óra előtt érkezett meg a halottas házhoz Samassa József egri érsek, aki önként felajánlotta a családnak, hogy Horvát Boldizsár holttestét beszenteli. A főpap megérkezése után megkezdődött a gyászszertartás. Samassa érsek fényes segélettel végezte a szertartást. A szünetek alatt az Opera karából alakított énekkar adott elő gyászdalokat.

A gyászszertartást az érsek imája fejezte be, mely után Szilágyi Dezső, a képviselőház elnöke mondott bucsuztató beszédet.

Bucsuzókat mondott az elhunytak, aki egész életében az idealizmusnak, az eszményinek volt a híve, harcosza. Rátérve arra a fényes pályára, melyen Horvát Boldizsár haladt, megkapó, hű színekkel vázolta működését, törhetetlen buzgalmát az igazságszolgálatá föllendítése körül. Megható szavakkal bucsuztatta ezután az elhunyt államférfit.

Ezek után az entreprise emberei levitték a koporsót a halottas kocsizhoz és a menet hatalmas emberáradattal kísérve megindult a kerepesi temető felé. Az Andrassy-útról az Erzsébet-körrutra, majd innen a kerepesi-útra tért az impozáns gyászmenet.

A disz-sírhelyek sorában, a főváros által felajánlott helyen temették el a hatvanas évek nagy alakját. Ma még csak egyszerű fakereszt jelöli sírhelyét, rajta e felirattal:

Itt nyugszik Horvát Boldizsár,
Élt hetvenhét évet.

November elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra:

Előfizetési árak:

november hóra . . . . . 1 frt 20 kr.

November 1-től december 31-ig 2 frt 40 kr.

Kérjük azokat a vidéki tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése október hó végével lejár, hogy az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodjanak, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.

Most belépő új előfizetőink is díjtalanul kapják meg karácsonykor Mikszáth Kálmán

KATÁNGHY-NAPTÁRÁT,

mely a könyvtárcz legérdekesebb újdonsága lesz a melynek kiadására az „Országos Hírlap” előfizetői juthatnak birtokába.

Az „Országos Hírlap” mutatószámait ingyen és bérmentve küldjük meg mindazoknak, kik eziránt hozzánk fordulnak.

A kiadóhivatal.

Lapunk mai száma 8 oldal.

— A király a halottak ünnepén. Ő felsége a halottak ünnepére ma este kilenczefél órakor Lipót herczeggel és kíséretével Gödöllőről Bécsbe utazott. Az udvari személyzet Gödöllőn maradt, mert a király november harmadikán visszatér Gödöllőre. Lipót herczeg Bécsből Münchenbe utazik. Ő felsége november másodikán, halottak napján gyászmisét hallgat és a királyi család sírboltjában levő koporsókra koszorút tesz.

— Erzsébet királyné szobra. A minisztérium — mint a hivatalos lap közli — abba az országos bizottságba, amely az Erzsébet királyné emlékszobra létesítése érdekében alakult, a maga részéről a következőket nevezte ki: báró Atzél Bélát, Benzur Gyulát, Beöthy Zsoltot, Bródy Zsigmondot, Gyulai Pált, Halmos Jánost, báró Harkányi Frigyeszt, Hauszmann Alajost, gróf Károlyi Tibort, báró Liphay Bélát, Lotz Károlyt, Márkus Józsefet, Rákosi Jenőt, Ráth Györgyöt, Roskovics Ignácot, Steindl Imrét, Szilágyi Dezsőt és Tarkovics Józsefet.

Ugyane bizottságba, mint már említettük, a főrendiház részéről megválasztottak: Bubics Zsigmond, Bánffy György gróf, Széchenyi Béla gróf, Csekonics Endre gróf, Keglevich István gróf és Jókai Mór dr.; a képviselőház részéről pedig: Andrassy Tivadar gróf, Berzeviczy Albert, Csáky Albin gróf, Dedovics György Hoek János, Karátsonyi Jenő gróf, Rátkay László, Szinyei-Merse Pál, Thaly Kálmán, Tisza Kálmán, ifj. Zichy János és Zichy Jenő grófok.

— Halálkozás. Nemes Hajdu János turkevei földbirtokos 67 éves korában meghalt Turkevén. A meghalt földbirtokos köztisztviselőben álló ember volt, kit őszinte szívvel gyászolnak széles körben. Temetése ma volt.

— Uj iskola a határon. Ma avatták föl Lajtha-Ujfaluban az új állami elemi iskolai épületet. Az ünnepélyen a közoktatásügyi minisztert Morlin Emil osztálytanácsos képviselte. Ott voltak továbbá: Baán alispán, Szabó Károly tanfelügyelő, Mayer esperes, Wolf főszolgabíró és még sokan. Az emeletes szép iskolai épületet, amelynek hatalmas nemzeti lobogója a szomszédos Ebenfurth osztrák községből is nagy közönséget vonzott át, Mayer esperes szentelte föl s az ebenfurthi plébános segédkezett neki. Beszédet mondott Morlin miniszteri tanácsos, Baán alispán és Szabó tanfelügyelő. A fölavatás után banket volt. A jelen voltak Wlassics minisztert táviratilag üdvözltek.

— Arany János emlékezete. Az egyetemi kör szépirodalmi osztálya tegnap este Arany János halálának emlékeztetőre diszülést tartott. Ifjabb Chorin Ferencz elnöki megnyitója után Siklóssy László emlékbeszédet mondott, Vértessy Jenő tanulmányt olvasott fel a „Toldi szerelméről”, Schmidt Pál és Steiner Vilmos szavaltak, végül Négyessy László egyetemi tanár jellemezte Arany János költészetét.

— Kézfogó. Szepesi F. Fülöp a „Budapesti Hírlap” könyvkiadóhivatalának vezetője eljegyezte Almási Gizella kisasszonyt, Almási Jakab fővárosi kereskedő leányát.

— Lombroso — fogházban. A közönséges szociálista agitátorok sorsára jutott Lombroso is, a nagy lélekbuvár, aki minden lehető és lehetetlen módon igyekszik az embereket jellemük szerint klasszifikálni. A híres tudós ugyanis egy szociálista szellemű izgató cikket irt valamelyik szociálista ujságba, egy igen közönséges és nagyon izgató cikket, amelyért törvény elé állították. A turini törvényszék rendkívül szigorú büntetést mért rá. Öthónapi és kétheti fogságra és száz lira pénzbüntetésre ítélte, azzal a határozott kijelentéssel, hogy a fogságot semmi pénzzel sem válthatja meg. Ez a kemény leczeke alighanem kiábrándítja majd a tudós urat a szociálizmusból.

— A herczegprimás nevenapja. Vaszary Kolos bíboros érsek herczegprimásnak ma volt a nevenapja. Reggel nyolcz órakor a primási palota házi kápolnájában csöndes hálaadó misét mondott, azután visszavonult szobájába és senkit sem fogadott. A névnap üdvözlésre megjelentek szokás szerint a portánál kitért ívre irták neveiket. Rendkívül sokan voltak nemcsak Budapestről, hanem a vidékről is.

— **Kitüntetés főlspán.** A „Budapesti Közlöny” mai száma hozza a következő kitüntetés hírt: A király Wesselényi Miklós báró Szilágy vármegye főispánjának ebben a minőségében szerzett érdemei elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

— **A reformáció emlékünnepe.** A református egyház ma ünnepelte a reformáció emlékét. A kálvintéri templom zsufolásig megtelt az ájtatos közönséggel. A rendes istentisztelet után az ifjúsági énekhar élénkelte Luther „Erős vár a mi Istenünk...” kezdetű énekét. Pap Károly lendületes beszédet mondott a reformáció eredetéről.

— **Elfogott katonaszökevény.** A krakói rendőrség, amint a budapesti főkapitányságot értesíti, elfogott valami Zielinszky József nevű csavargó kőmiveslegényt, a kinél több ezer forintot érő ékszeret találtak. Az elfogott csavargó azt mondja, hogy évekkal ezelőtt Mező-Hegyesről, a katonai méntelepről szökött meg, ezután az aradi várba csukták, a honnan ismét megszökött s egyenest Krakó felé vette útját. A nála talált holmik között van huszonnégy kövesaranygyűrű, öt jeggyűrű, három aranykereszt, két arany mellű és két aranyláncz. Hogy hol szerezte, azt titkolja. Nem lehetetlen, hogy az ékszerek a nemrégiben Budapesten történt betörésekből valók.

— **Templomról lezuhant munkások.** Liptó-Szent-Miklósról írja tudósítónk: Az itteni evangélikus templom munkálatainál tegnap szerencsétlenül járt három munkás. Bádgosok dolgoztak a fedélen és munkájukat csak egy kötélhágcsón függve végezhették. Mintegy harmincz méternyi magasságban dolgoztak. A kötélhágcsó leoldódott a gerendáról, melyre rá volt erősítve és a rajta dolgozó három munkás lezuhant. Egy Haász nevű legény, aki legmagasabban dolgozott, holtra zúzódva hevert a kövezeten. A másik két munkás is rendkívül súlyosan megsérült. Életben maradásukhoz kevés a remény. A vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlenek csak önmagukat okozhatják a szerencsétlenségért. Pajkosságból gyakran ugráltak egymás rémitgetésére, mitől aztán a hágcsót tartó kötél meglazult. Tréfájukért keményen megakoltak.

— **Megzavart árverés.** Vas megyében, Szelestyén árverést foganatosítottak a napokban egy ismeretes főúr ellen. Javában folyt a licitáció, amikor az egyik gulyásnak az jutott eszébe, hogy az árverező népség közé ereszze a Páva bikát, hogy szebb legyen a mulatság! A gondolatot tett követte és a szabadon eresztett Páva irtózatossá dühvel rohant a „vendégek” közé, nekiment a végrehajtó asztalának és a szarvaival messze elhajította. Az árverezők rémülten szaladtak szerte és a Páva diadalmasan tekinthetett körül az elhagyott helyiségen. De dicsősége nem tartott soká. Végre is, bár hosszú küzdelem után elfogták és a folytatott árverésen egy galicziai kereskedő meg is vette a mézsáros számára.

— **Az asszonyok miatt.** Dr. Jankovich Jenő tartalékos hadnagy és Ullmann Antal tartalékos tiszthelyettes tegnap este a Robelly-féle vívóteremben kardpárbajt vívtak. Ullmann az első összecsapásnál súlyosan megsérült, mire a segédek a párbajt beszüntették. Jankovich segédei Belanszky Mór és Spindler Adolf utázhadnagyok, Ullmann segédei pedig Keglevich Ödön gróf és Weininger Nándor voltak. Asszonyok miatt keletkezett az affaire.

— **Fölfedezett pénzhamisító-műhely.** A lembergi rendőrség két ügyes embere a napokban nagy pénzhamisító banda nyomára akadt, amely Galicziában és Bukovinában már egy év óta tömredék hamis egyforintos és huszfilléres pénzdarabot hozott forgalomba. A rendőrügynökök ugyanis megtudták, hogy valaki olyan vésnököket keres, aki a forintos pénzdarabok peremébe bevésse a szavakat: „Viribus unitis”. Egy lembergi vésnök érintkezésbe lépett a hamisítókkal, de egyszersmind értesítette a rendőrséget is, hogy a hamispénz-verők Staniszlauba adták neki találkozózt. A találkozás a kiűzött helyen tényleg megtörtént és e pillanattól kezdve a rendőrök lépésről-lépésre követték a hamisítókat egészen a bukovinai Rakovitz községig, ahol a pénzverő-műhely egy parasztviskóban volt elrejtve. Éjszakának idején, mikor javában folyt a munka, a két rendőr, néhány csendőr segítségével behatolt a házba, ahol a hamisításra használt gépeken kívül kosárszámra találtak hamis pénzt. A hamisított pénzdarabok czinkből és ólomból készültek, a forintosokhoz pedig ezenkívül még csekély ezüst is van keverve, úgy, hogy a hamisítványokat az igazi pénztől alig lehet megkülönböztetni. Az elfogott pénzhamisítókat, egy Widman nevű rakovitz lakost és két fiát, továbbá egy Laster nevű sniatyni embert, a czernoviczi törvényszék börtönébe szállították.

— **Drága szabadjegy.** Egy párisi könyvkiadó beszéli el a következő jellemző történetet, amely megint rávall Sarah Bernhardt közismert különzségére. Az ünnepelt művésznő beköszönt a könyvesboltba és nagy csomó könyvet vásárol. A könyvkereskedő a legnagyobb előzékenységgel szolgálta ki vevőjét és Madame Bernhardt is igen jókedvűnek látszott. Már épen el akarta hagyni az üzletet, mikor hirtelen meg valami jutott az eszébe. Kivette a bámuló könyvkereskedő kezéből az író-önt és egy futólagos kérdést inlézett hozzá, melyet az meg sem értett. Sarah Bernhardt ekkor kutató szemekkel tekintett a könyvekkel megrakott asztalra, fölkapta az előtte fekvő remek kötésű könyvek egyikét (épen Scott teljes kiadásának egyik kötete volt), kinyitotta a közepén és sietve néhány sort vetett a felüti oldalra. Mielőtt még a könyvkereskedő megakadályozhatta volna, kitépte a drága könyvből a beirt lapot és elragadó mosolyal átnyújtotta neki. A könyvkereskedő elhülve tekintett a művésznő kilebegő alakja után, aztán megnézte a papirlapot, melyet a kezében tartott. A kitépelt lapra Sarah Bernhardt utalványt irt két jegyre a Renaissance-színházba. A két jegy ára rendes körülmények közt tizenkét frank, az elrontott Scott pedig testvérek közt megerte az ötven frankot és így a könyvkereskedő ugyancsak drágán jutott a két szabadjegyhez.

— **A betűszedők és a rendőrség.** A főkapitányság a napokban lefoglaltatta a betűszedők lapjának, a Typographia-nak a pénzét. Pénz nélkül sztrájkolni nem lehet s a rendőrség azt tartja, hogy a lefoglalt pénz rendelkezése a sztrájk-czélók istápolása volt. A betűszedők szerint azonban a hivatalos kezelés alá vett összeg a segedelemre szorult szedők számára gyűlt össze s a pénz elvitele miatt nagyon fel vannak háborodva a rendőrség ellen. Ma délelőtti gyűlésük volt ebben a dologban a vigadóban. Néhány százan lehettek, akik összejöttek a sérelmek tárgyalása végett. Több felszólalás után abban állapodtak meg, hogy az ügyet a képviselőház elé terjesztik. A sajtónak a magatartását tárgyalták ezután. Amiótt panaszkodtak, hogy a sajtó nem fogja pártjukat. A rendőrség ellen erős kifejezések hangzottak fel a tömegből s emiatt a gyűlést a rendőrség feloszlatta.

— **Tizenkétezerforintos lopás.** Tegnap Bécsben nagy ékszerlopás történt. A tolvajok elvittek négy darab nyakéket, amelyek mindegyike 40—40 drágakövel van kirakva és értékük meghaladja a tizenkétezer forintot. Az esetről értesítették a budapesti főkapitányságot is, hogy ha a tolvajok erre vennék útjukat, kellő fogadtatásban részesüljenek.

— **Felsült szociálisták.** Az alföldi szociálista munkásoknak mára, Szegedre, összehívott kongresszusa meglehetősen fiaszkódott, mivel mindössze tizennégy vidéki vett a gyűlésben részt. A szegedi mezői munkások nem barátai a nemzetközi szociáldemokráciának.

— **Elgázolt váltóór.** Az Adony felől jövő személyvonat elgázolta Potocky Sándor váltóórt. Halálos sebekkel borítva vitték a Rókus-kórházba.

Napirend.

Naptár: Hétfő, október 31. — Római katolikus: Lucilla. — Protestáns: Ref. eml. — Görög-orosz: (október 19.) Joel. — Zsidó: Marcheschvan 15. — Nap két 6 óra 28 perczer reggel, nyugszik: 4 óra 26 perczer délután. — Hold két: 5 óra 14 perczer délután, nyugszik reggel 8 óra 41 perczer.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4—5-ig.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órától kezdve.

A bécsi pestis.

(Távirati tudósítás.)

Hiába bravuroskodtak az orvosok a haldokló pestises leánnyal, hiába oltották belé a pestis-szerumot fél literszám, a rettenetes kór bacillusai elterjedtek és kifejlődtek a testében, nem volt már számára menekülés. Pöcha Albina ma hajnalban meghalt.

A többi beteg maholnap bucsut mond a kórháznak, ahol eddig megfigyelték őket. Nincsen semmi veszedelmes bajuk, egyáltalán senkinek sincs már veszedelmes betegsége: a pestis elmúlt. Ma egy hete bizony nem reméltük még, hogy ilyen hamar szabadulunk meg tőle.

(Pöcha halála.)

Barisch Ferencz az orvosa után az ápolónőjét is magával vitte a sirba. Ma jött a híre Bécsből, hogy a kis ápolónőt megváltotta a halál borzasztó szenvedéseitől. Napok óta irták róla a lapok, hogy nagy a „cyanosis”. Cyanosis alatt a test kékes színét érti az oxigénhiány, ami rendszeren a szervezethez felhalmozott szén-savnak a következménye; ebben az esetben hát enyhítő kifejezés a szó, mert Pöcha Albina nem kéült meg, hanem egészen sötétkékre vált, ugyszólván megfeketedett, mint a pestis áldozatai általában. Fürtös kis feje, mely egy képes berlini újságból itt mosolyog ránk, el van szenesedve és fiatal, vastag ajka irtózatossan megduzzadt. Az ifju, alig husz esztendősen leány osztozik a Müller doktor tragikumában és ez a tragikum nála sem kisebb. Egy bécsi levelező így adja elő a sajnálatra méltó lány sorsát:

Pöcha Albina egy budweisi vasuti altisztnek kilencedik gyermeke volt. Leánytestvérei között a legszebb volt és ép oly tisztességes, mint a többi. Két év előtt szolgálathoz volt kénytelen állni és ekkor a bécsi Hotel du Nord-ban fogadták föl szobalánynak; onnan Karlsbadba ment a nyáron egy előkelő szállóba szintén szobalánynak. Folyton olyan helyeken volt hát alkalmazva, ahol csak munkaszerető, megbízható és kifogástalan erkölcsű cselédek vesznek fel. A karlsbadi szállóban egy beteges öreg irlandi ur ápolónőnek fogadta fel, jó fizetéssel, de azzal a kötelezettséggel, hogy előbb egy bécsi kórházban kiképeztesse magát ápolónőnek. A lány erre június végén Bécsbe jött, megszállt a nagybátyjánál, egy szegény levélhordónál, és a Rudolfinumban alkalmazott ápolónők főnökszonyánál jelentkezett tanulásra. A főnökszony azonban elutasította; azt mondta, hogy ilyen fiatal leányokat nem vesznek föl. Pöcha Albina erre az Allgemeines Krankenhaus gondnokához fordult, aki föl is vette; a leány a kórházban nem volt egy bizonyos klinikára beosztva, hanem, hogy annál többet tanuljon, a legkülönbözőbb betegosztályokban alkalmazták kisegítő ápolónak. Így került véletlenül a tüdőgyulladásos betegnek tartott Barisch mellé és így esett bele a rettentő betegségbe, ép kiképeztesésének utolsó heteiben, mert már most november elsején, mint kiképzett ápolónőt, elbocsátották volna.

A kis szobalány sorsa mélyen megindította a bécsieket. Ő, a szegényke, akit nem fognak a „tudomány mártirja” gyanánt emlegetni, akinek nem gyűjtenek majd szoborra az aulában, ő nem is mint elszánt hős ment a csatátra, Müller doktorhoz hasonlóan. Reá igazán ólálkodott a gonosz halál. Aki egy egész sereg szomorú és meghalásra kész irgalmas apáca feje fölött elnéz és a sok bécsi kórház egyik zugában kikeres magának egy élni akaró fiatal teremést, hogy azt ragadja el.

(A veszedelem után.)

A belügyminiszter leiratot intézett a főváros törvényhatóságához, hogy a Bécsben alkalmazott rendszabályok folytán, a kórház keretébe szorították a mutatkozó bajt, úgy, hogy emberi számítás szerint, ezentul nem lehet tartani a rettenetes betegség továbbterjedésétől. Elvárja azonban a főváros hatóságától az összes olyan intézkedések megtételét amelyek magukban foglalják a védeke-

és minden lehető módját. Sajnálattal említi föl a miniszter, hogy Budapesten egy idő óta magasabb mértékben mutatkozik a vörheny-betegség s föl hívja a törvényhatóságot, hogy a saját hatáskörében tegyen meg minden lehető a ragadós betegség elfojtására. Helyesli, hogy a tanács és tisztifőorvos a vörhenyes betegeket elkülönítetik s igéri, hogy a szükséges intézkedésekben teljes mértékkel támogatja a fővárost.

Pöcha holttestét két dezinficiált lepedőbe burkolták előbb, aztán bekarbolozott fűrészpórral bélelt tölgfakoporsóba tették; a tölgfakoporsót érczkoporsóba helyezték, amelyet nyomban le is zártak. A temetés holnap reggel hat órakor lesz. Akkor viszik ki a szegény Pöcha Albinát a központi temetőbe, kíséret nélkül, de nem megsiratlanul. Mert szomorú sorsa ezeknek szeméből fog könyeket fakasztani.

(A betegek állapota.)

A Ferencz József-kórház izoláltjairól ma éjféli a következő tudósítást kaptuk:

Pöch doktor és a Ferencz József-kórházban internált többi személyek állapota teljesen megnyugtató.

Este a következő orvosi jelentést adták ki:

Hochegger lázmentes és jól van.

Göschl cselédeleányának vastagbélgyulladás van; eszmélete kissé zavaros.

A többiek jól vannak.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Gyásznap a Magyar Színházban. Szeptember tizedikén, Erzsébet magyar királyné tragikus halálának a hírére a Magyar Színház gyásznapot rendezett színpadán a megboldogult magyar királynéért. Kedden, mindenszentek napján, ezt megismétlik. Makai Emil hangulatos versét, a „Glóriás asszonyunk” címűt ezuttal Szarvasi Ilona fogja elszavalni a katófalk előtt. Utána az „Aranylakodalom” előadása következik.

* Az Iparművészeti Iskola kiállítása. Az országos iparművészeti múzeumban ma nyílt meg egész csöndben a magyar királyi iparművészeti iskola növendékeinek kiállítása. A múzeum nagy udvari csarnokában izléses csoportokban vannak elhelyezve Benczur Béla iparművészeti, Mátrai Lajos szobrászati, Morelli Gusztáv fametszési, Feichtinger József díszítési, Herpka Károly fényvívési, Loránfi Antal kispasztikai, Doby Jenő rézmetszési, Schickedanz Albert építészeti és Papp Henrik figurális rajzosztálya növendékeinek a munkái. Izléses, stilszerű rajzok, képek, vízfestmények, szoborművek és műipari tárgyak láthatók a kiállításban. A mai első napon Fittler Kamill igazgató fogadta a nagyszámban megjelent érdeklődőket és magyarázatokkal a tanárok szolgáltak. A kiállítás, amelyet meg fog tekinteni Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter is, november 6-ig lesz nyitva naponta délelőtt 9—1 óra között. A belépés ingyenes.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Uj táblabírák. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. Baross Károly telekkönyvi betétszerkesztő törvényszéki bírót a debreczeni és dr. Dévai Ignác budapesti törvényszéki bírót a pécsi ítélőtáblához bírákká kinevezte.

A büntető törvény revíziója.

A büntető törvénykönyv módosítása tárgyában összehívott szaktanácskozmány a héten Erdély Sándor igazságügyminiszter elnöklése alatt tartott ülésén folytatódott tárgyalta: I. A fogház- és elzárásbüntetés végrehajtásának felfüggesztése tekintetében megállapítandó különleges eljárási szabályokra és II. a pénzbüntetés reformjára vonatkozó következő kérdéseket:

I. A büntetés felfüggesztése.

a) a büntetés végrehajtásának feltételes felfüggesztését csak az elsőfoku vagy az összes elsőfoku bíróságok és közigazgatási hatóságok is kimondhassák-e?

b) a büntetés felfüggesztése csak a felek kérelmére vagy hivatalból is elrendelhető legyen-e?

c) a felfüggesztés az ügy érdemét eldöntő ítélemben vagy külön határozatban legyen-e kimondandó?

d) a felfüggesztést kimondó határozat ellen, kik, minő határidő alatt és minő perorvoslattal élhetnek?

e) minő intézkedések teendők arra nézve, hogy a bíróságok és a közigazgatási hatóságok, a felfüggesztést kimondott hatóságot értesítsék az illető elítéltek a kedvezményes idő alatt elkövetett újabb bűncselekményeiről?

f) a felfüggesztő határozatnak későbbi elítélés következtében hatálytalanná nyilváníttatása iránt, valamint a kedvezményes idő lejártá után a szabadságvesztés büntetés végrehajthatatlanságának kimondása tárgyában külön határozatot kell-e hozni s ha igen legyen-e az ilyen elsőfoku határozat ellen perorvoslat használható?

g) az f) pontban felvetett kérdésnek igenlő megoldása esetében a szóban forgó alkalommal a terheltet meg kell-e idézni s vele új tárgyalást kell-e tartani?

h) ha a büntetés végrehajtását felfüggesztő határozat az illetőnek későbbi elítéltetése következtében hatálytalannak mondatott ki, minő hatóság intézkedjék a felfüggesztett büntetés végrehajtása iránt?

II. A pénzbüntetés.

1. Kimondassék-e a törvényben, hogy a pénzbüntetés megállapításánál figyelembe kell venni az elítelt vagyoni helyzetét, jövedelmét és keresetképességét is (53. szakasz második bekezdése)?

2. Kivánatos-e a törvénybe oly intézkedést felvenni, amely lehetővé teszi, hogy az ugyanazon vádlott ellen, ugyanazon ítélemben, de különböző czímen kiszabott büntetéseket a bíró csak egyféle szabadságvesztésbüntetésre változtassa át (53. szakasz 5. bekezdése)?

3. Kivánatos-e, hogy a pénzbüntetés könnyebb lefizetése végett az elíteltnek erre kéthavi határidő engedessék, továbbá, hogy azt részletekben is lefizethesse (53/a. szakasz 1. és 2. bekezdése)?

4. Megengedessék-e az elíteltnek, hogy a reá kiszabott pénzbüntetést az állam, a törvényhatóság vagy a község részére teljesítendő közmunkával is leróhassa (53/a. szakasz 3. bekezdése)?

5. Csak a főbüntetésként kiszabott, vagy a mellékbüntetésként megállapított pénzbüntetés ledolgozása is megengedessék-e?

6. Mennyi idő alatt és hol köteles az elítelt avégett jelentkezni, hogy a pénzbüntetést munkával akarja leróni.

7. A helyettesítő fogház egy napja hány napi közmunkával vételessék egyenlő értékűnek?

8. Mit mondjon ki a törvény arra az esetre, ha az elítelt törvényes határidő alatt közmunkára nem jelentkezik és a pénzbüntetést nem fizeti le (53/a. szakasz, 4. bekezdése)?

9. Kell-e külön intézkedés a mellékbüntetésként kiszabott pénzbüntetés behajtása iránt (53/a. szakasz, 5. bekezdése)?

10. Szükséges-e kimondani, hogy a megkezdett szabadságvesztés-büntetést a pénzbüntetés lefizetésével meg lehet szüntetni (53/a. szakasz, 6. bekezdése)?

11. Behajtható-e a pénzbüntetés az elítelt hagyatékából (53/a. szakasz, 7. bekezdése)?

SPORT.

+ Football-verseny. A csömöri-úti kerékpárversenypálya belső győpén ma délután tartotta meg nemzetközi football-match versenyt a „Budapesti Torna-Club”, a „Viena Cricket- and Football-Club” ellen. A verseny iránt a nagyközönségben és a sportkörökben igen nagy volt az érdeklődés.

A verseny két számból állott. Mindkét esetben a bécsiek győztek, még pedig igen könnyen, játsza verték meg a budapestieket. Első esetben háromszor, a második alkalommal kétszer dobták át a labdát az ellenfél kapuján. A budapestiek egyszer sem tudták a labdát átdobni, ami főleg annak az oka, hogy közvetlenül a verseny megkezdése előtt visszalépett két játékos és helyükbe hamarosan kellett újakat keresni, azonkívül hiányzott náluk a gyakorlat és az összetartás, nagyon izgatottan és szelesen játszottak. Nem volt meg náluk a fegyelem, a rend, ami ennél a játéknál okvetlen szükséges. A versenyzők nevei a következők: A Viena Cricket and Football-Club csapata: Wagner, Harry Lowe, Arnold Lowe, A. N. Athier, Windett, Kutscher, Eigl, Redfern, Gandon, Blyth, Shires.

A „Budapesti Torna-Club” csapata: Mann M., Róka, Misky, Guttman, Ray, Belizay, Iszer, Ordory, Yolland II. és Gillemont. Yolland I. kapitány és Lieszkoy visszaléptek.

A versenybírói tisztséget Orbán Pál főhadnagy vállalta el, aki valóságos korrektségével vezette és ügyelt fel a verseny lefolyására. Fáradozását egy bizottság meleg szavakban köszönte meg.

Bécsi októberi lóversenyek.

(Távirati tudósítások.)

Az „Ausztria-díj”-ban szenvedett vereséggért fényes elégtételt szereztek lovaink a német tenyésztéssel szemben a meeting utolsó klasszikus versenyében, a Henkel-memorialban. A nagyratartott Greif csufos vereséget szenvedett kétéveseinkkel szemben. A távoszlopig, ezernégyszáz méteren, a a német ló biztos nyerőnek látszott, de az utolsó kétszáz méteren már nem bírta a küzdelmet kétéveseinkkel. Adams a távoszlopnál erősen lovagolni kezdte a lusta Bonvivant, egy hosszal biztosan győzve Szabász ellen, amelyet harmadikként Galifard követett. Greif, a német tenyésztés nagyra tartott kétévese negyedik lett. Szabász a belső pályán igyekezett a célhoz, de nem tudott elég korán kibontakozni a csomóból. Mikor helyet talált imponáló rushhal igyekezett az élre jutni, de már későn. Csak Galifardot és Greifot szoríthatta le. Mikor Adams a győztes Bonvivanttal a mázsálohoz visszatért, hársány eljenzés fogadta. Sportkörökben általában nagy örömet okozott a német ló veresége. A győztes Bonvivant második favorit volt Greif mellett. Ma általában a favoritok győztek. Az összes versenyekben a legjobban fogadott lovak érkeztek elsőként célhoz.

A részletes eredmény a következő:

I. Eladó-verseny. Díj 2000 korona. Távság 1300 méter.

1. Miklósfalvi ménes Rona cher 53 kilogramm, lovagolta Sharpe
  2. Lov. Wiener-Welten Leonidas 49 kilométer, lovagolta Warne
  3. Szemere M. Garibaldi 54 kilogramm, lovagolta Cleminson
- Futott még: Janoff Driwer 49 kilogramm, lovagolta Wilton.

Bírói ítélet: Biztosan két és fél hosszal első két hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 13, helyre 25 : 42 és 60.

II. Nyeretlenek handicapje. Díj 3000 korona. Távság 1000 méter.

1. Szemere M. Louidelle 51 kilogramm, lovagolta Cleminson.
2. Krausz L. Zsuzsi 51 kilogramm, lovagolta Slack.
3. Lovag Lederer S. Lardro 52.5 kilogramm, lovagolta Peake.

Futottak még: Ferdnandy ur Dráva 53.5 kilogramm, lovagolta Hesp. Mr. Linton Duca 53.5 kilogramm, lovagolta Bellantine. Wermann R. Damiette 52.5 kilogramm, lovagolta Warne. Geist G. Rézes 52 kilogramm, lovagolta Sharpe. Gr. Kausky Zd. Mennykő 50 kilogramm, lovagolta Prudames. Br. Markany A. Netti 49 kilogramm, lovagolta Wilton. Mr. Dorryt Plaisirchen 43 kilogramm, lovagolta Sands. Miklósfalvi ménes Trilby 42.5 kilogramm, lovagolta Fynau.

Bírói ítélet: Biztosan nyakhosszal első, nyakhosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 19, helyre 25 : 44, 136 és 61.

III. Pity the blind-verseny. (Eladóverseny.) Távság 1200 méter.

1. Br. Uchritz Zs. Chryseis 52.5 kilogramm, lovagolta Sharpe.
2. Br. Springer G. Berenice 49 kilogramm, lovagolta Warne.
3. Mr. Five Magister 50.5 kilogramm, lovagolta Wilton.

Futottak még: Capt. Gaston The Winnings 50.5 kilogramm, lovagolta Sands. Geist G. Pimasz 50.5 kilogramm, lovagolta Cleminson. Mr. Newmarket Lexl 50.5 kilogramm, lovagolta Ballantine. Szászbereki ménes Gwen 49 kilogramm, lovagolta Bulford S. Wermann R. Round the corner 54 kilogramm, lovagolta Peake. Mr. C. Wood Boston 54 kilogramm, lovagolta Adams.

Bírói ítélet: Biztosan nyakhosszal első, fejhosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 14, helyre 25 : 39, 49 és 67.

IV. Gróf Henckel Hugó emlékverseny. Díj 20.000 korona. Távság 1600 méter.

1. Br. Königswarter H. Bonvivant 54 kilogramm, lovagolta Adams.
2. Gr. Eszterházy M. Szabász 52 kilogramm, lovagolta Bulford S.
3. Br. Springer G. Galifard 56 kilogramm, lovagolta Smith

SZÍNHÁZAK.

Budapest, hétfő, 1898. október 31-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ
Évi bérlet 150. Havi bérlet 25.
III. Rikhard király.
Szomorujáték 5 felvonásban.
Ira Shakespeare.
Kezdeté 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ
Évi bérlet 114. Havi bérlet 18.
Paraszbecsület.
Melodráma 1 felvonásban. Zenejét szerezte Mascagni P. Szövegét írták Targioni-Tozzetti és Monasci. Fordította Redő Antal.

Személyek:
Santuzza M. Rotter
Lola Pajer
Turiddu Arany
Alfo Vára
Lucio Belincioni
Utána:
A piros cipő.
Tánclegenda 4 képm. Reggel H-től. Choreográfáját Hassreier J., zenéjét Mader Raó. i szerezte.

NÉPSZÍNHÁZ
A molnár és gyermeke.
Népdráma 5 felvonásban. 10 képm. Ira: Raupach. Ford. Szerdaketyi József.

Személyek:
Reinhold Kristof Szabó A.
Mária Gazsi M.
Kunigunda Izsóé
Brünnig Stipsné
Konrad fia Szirmai
Ewald, lelkész Várnai
John. sirás Horváth
Reimann Kiss M.
Margaréta Vidorné
Solcz Jakob Lubinszky
Rádler András Hegyesi

VÁROSLIGETISZINKÖR
Igazgató Feid Zsigmond.
Zárva.

VARSZÍNHÁZ
Zárva.
VIGSZÍNHÁZ
798. szám. 798. szám.
Aeneas papa.
Fokozat 3 felv., 4 képm. Ira: Arius W. Pender. Angolból fordította Mihály József.

MAGYAR SZÍNHÁZ
A gésák
Vagy Egy japán teaház története.
Énekes játék 3 felv. Ira: Owen Hall. Ford. Fái J. B. és Makai Z. Zenejét szerezte Sidney J.

KISFALUDY SZÍNHÁZ
A molnár és gyermeke.
Népdráma 5 felvonásban, 10 képm. Ira: Raupach. Ford. Szer. a helyi József. Kezdeté 7 órakor.

Színházi műsorok.

Table with 7 columns: Day, Theater, Play, Director, Location, etc. Rows include Kedd d. u., Este, Szerda, Csütörtök, Péntek, Szombat, Vasárnap d. u., Este.

Az uri közönségnek legjobban ajánlom ruhabérleti rendszeremet Deutsch F. Károly, Andrassy-ut 1.

A Kőbányai Király-Sörfőző
dr. Korányi és dr. Kótyl egyetemi tanár urak által gyógyászatra ajánlott
„Góliát-Malátasöre”
Idegbajokban, véréngességben, emésztési zavarokban, gyengeségben stb. kiváló alkarral használtatik.

A nagy krach!
New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták kíméletlenül és így egy nagy ezüstáru-gyár kényszerre lőn egész készletét a munkaerőnek nagyon csekély megterítése ellenében eladni. En győzők felhatalmazva ezen megbízás keretén belül. Ennek előgva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt 6.60 megterítése ellenében, és pedig:
6 db legfinomabb asztali kész, valódi angol pengével,
6 db amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
6 db amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
12 db amerikai szabadalmazott ezüst-kávékanalat,
1 db amerikai szabadalmazott ezüst-levesmérőt,
1 db amerikai szabadalmazott ezüst-levesmérőt,
2 db amerikai szabadalmazott ezüst-tojás-kehelyt,
6 db angol Victoria-alsófalczát,
2 db feltűnést keltő asztali gyertyatartót,
1 térszűrt,
1 db legfinomabb emporhiót.

nem szédélgesen
alapul, mely szerint ezennel nyilvánosan közölöm magamnak mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszatéríteni; és senki ne mulassza el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen díszgarnitúrát megnézze, mely
menyegző és alkalmi
ajándéknál minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán:
A. HIRSCHBERG'S
Hauptagentar d. vereinigten amer. Patent-Silberwaarenfabriken.
Wien, II., Raubrandstrasse 19/0 Telefon Nr. 7114.
Szállítás a vidékre utánvétellel vagy az összeg előleges befizetésével. Tisztelettel por hozzá 10 krajczár. Csak a mellékelt végjeggyel való! (egészségi érc.)
Kivonat az elismerő iratokból.
Küldeményt megkaptam s meg vagyok elégedve: kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért. Kolozsvár. Bárb. Bánfy.
A küldeményt megkaptam s azal meg vagyok elégedve.
Gaid, 1898. szept. 1. O. Chotek-Gudenus prósno.
A készlet legnagyob megelégedéssel kaptam; kérek még egy nagyobb küldeményt. Budapest, II., Fő-utca 7. Dr. Falkner Alajos, cs. és kir. katonai orvos.

BUTOROK
részletfizetésre
legjutányosabb áron
Ehrentreu és Fuchs
testvéreknel
Budapest, Teréz-körut 8.

PÉNZKÖLCSÖN
sorajegyekre és értékpapirokra majdnem a teljes árfolyamig.
Zálogban levő sorajegyok általán kiváltatnak és azokra nagyobb és olcsóbb előleget adok, vagy átveszem a sorajegyeket a napi áron — mint a hírlapokban jegyezve — és a tulajdonos ugyanazon sorajegyeket visszaveheti tőlem apró részletfizetés mellett.
Ifj. SCHÖN ARMIN bankháza.
(Alapított 1884-ben.)
Budapest, Erzsébet-körut 48. sz. alatt.
(A Royal nagyszállóval szemben.) 1469
Vidéki megbízásokra különös gond fordítatik.

Butor
készpénz ellen, valamint
részletfizetésre
kedvező feltételek mellett
Fuchs Bódog-nál
Budapest,
VIII. József-körut 9.

Makulatura
papir
olcsón kapható
Czim a kiadóhivatalban.
Hirdetések
felvétetnek lapunk kiadóhivatalában,
VIII. József-körut 65. szám

MIKSZÁTH KÁLMÁN
Katángy-Naptárát
1899-re
ajánljuk a hirdető közönség figyelmébe.

Ékszeresek,
zseb- és ingaórák 3 évi jótállással készpénzért, valamint előnyös
RÉSZLETFIZETÉSRE
legjutányosabban vásárolhatók
BLATT HENRIK
óra és ékszer gyári-raktárában.
Javitások lelkiismeretesen, gyorsan és olcsón készíttetnek el.
Budapest, VIII., József-körut 59. sz.
a „műóráshoz.”

KÁVÉ és TEA
olvárnolva és bérmontve,
szóval teljesen költségmentesen házhoz szállítva.
1/2 kg Gyöngy-kávó 0.80
1/2 kg Csbp-kávó 0.50
1/2 kg Moca-kávó 0.60
1/2 kg Jává-kávó 0.00
1/2 kg Jamaika-kávó 0.40
1/2 kg Quatomata-kávó 0.00
1/2 kg Kék Jává-kávó 0.20
1/2 kg Sanyator-kávó 0. —
1/2 kg Laquariakávó 0.90
1/2 kg Porloriko 0.80
1/2 kg Caracas-kávó 0.00
1/2 kg Domingo-kávó 0.80
1/2 kg Rio Lovó-kávó 0.50
1/2 kg Victoria-kávó 0.40
1/2 kg Santos-kávó 0.15
1/2 kg Santos-kávó II. 0.50
1/2 kg feketé 0.80
Pécs-kávó 0.30
Kiváló Mandarin-tea 1.90
Ceylon-tea 1.80
Pécs-virág 1.80
Nárcisz-tea 1.80
Császár kever. 1.55
Souchong-tea 1.50
Karaván 1.40
Tornélék-tea 0.95

Belák Jstván
a tea a kávéhoz csomagolható.
BUDAPEST,
Rottenbiller-utca 4.
Transit magazin Fiume
Telefon 61—75.